Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 282 (4977).
15 ДЕКАБРЬ 1982 й.
ЧОРШАНБА.
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 3 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН КАСАБА СОЮЗЛАРИ РЕСПУБЛИКА СОВЕТИ ВА ЎЗБЕКИСТОН ЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон меҳнаткашлари партия XXVI съезди ва КПСС Марказий Комитети кейинги пленумларининг, Ўзбекистон Компартияси XX съездининг қарорларини амалга ошира бориб, партия, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик ташкилотларининг раҳбарлигида СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани кенг авж олдириб, экономикани ривожлантириш ва совет халқи моддий фаровонлигини юксалтириш соҳасида янги-янги муваффақиятларга эришдилар.

Шу йилнинг ўн бир ойи мобайнида саноат ишлаб чиқариши умумий ҳажми 3,8 процент ошди, пландан ташқари 329 миллион сўмлик маҳсулот реализация қилинди. Химия саноати, машинасозлик, металл ишлаш соҳалари юксак суръатлар билан ривожлантирилди. Халқ истеъмол моллари ишлаб чиқариш анча кўпайди ва уларнинг сифати яхшиланди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети Қорақалпоғистон АССР, областлар, шаҳарлар (шаҳарлардаги районлар), корхоналар ва саноат ташкилотлари, қурилиш, транспорт, алоқа, савдо, фан, маданият, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳалари ҳамда халқ хўжалиги бошқа тармоқлари коллективлари СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан юксак натижаларга эришиш учун ўтказган республика социалистик мусобақаси якунларини кўриб чиқиб, Андижон, Бухоро, Жиззах, Қашқадарё, Наманган, Навоий, Самарқанд, Сурхондарё, Сирдарё, Фарғона областларини ғолиблар деб топдилар, ҳамда уларни Ўзбекистон Компартияси Мар-

(Давоми 2-бетда).

СССР 60 йил

МЕҲНАТДАГИ МУВАФФАҚИЯТЛАРНИ КЎПАЙТИРАЙЛИК

ТОШКЕНТ ОБЛАСТИГА ВА ТОШКЕНТ ШАҲРИГА КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, СССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ, ВЦСПС ВА ВЛКСМ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ КЎЧМА ҚИЗИЛ БАЙРОҚЛАРИ ТОПШИРИЛДИ

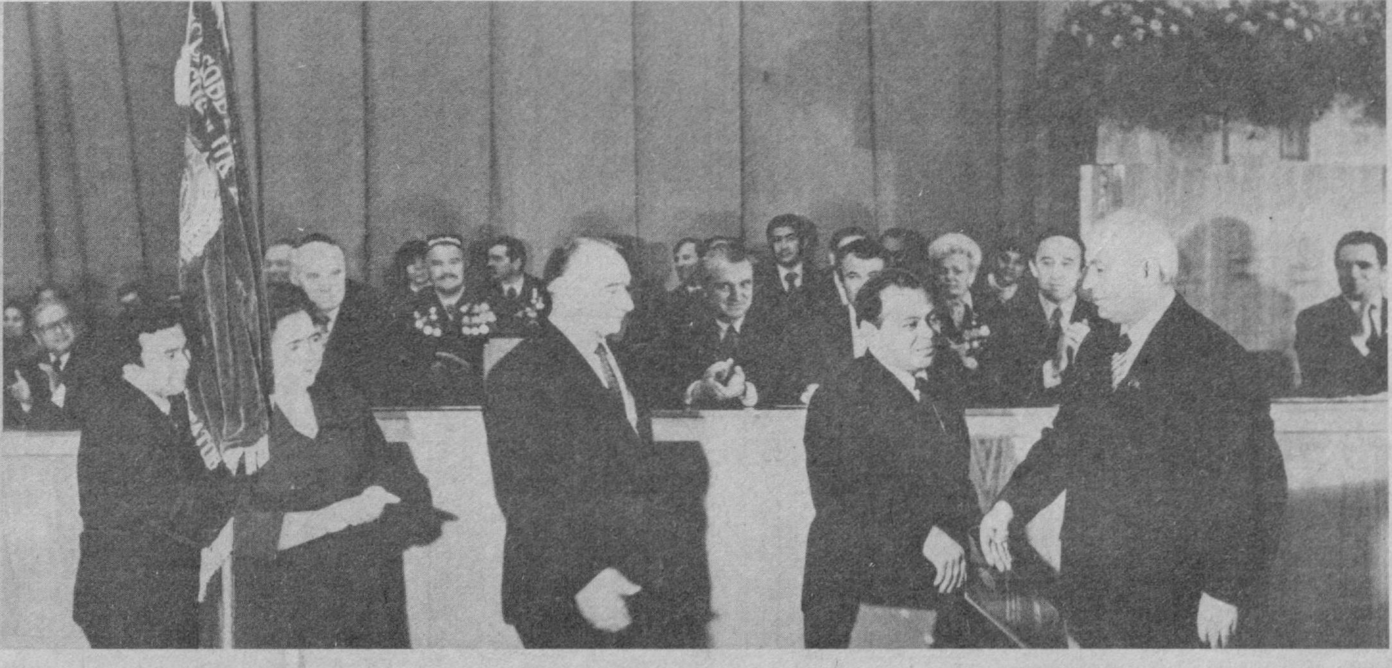

ТОШКЕНТ. 1982 йил 14 декабрь. КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов Тошкент области ва Тошкент шаҳрига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқларини топширмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

Республика меҳнаткашлари Ватанимиз тарихидаги шонли сана — СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини тантанали кутиб олмоқдалар. Шонли санани нишонлаш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ социалистик мусобақасининг якунларига кўра, бошқа иттифоқдош республикалар қатори Ўзбекистон ССР ҳам КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Қизил байроғи билан мукофотланганлиги, бу байроқ доимий сақлаш учун республикада қолдирилганлиги тўғрисидаги хушхабар республика меҳнаткашларини айниқса, қувонтирди. Юбилейни меҳнатда салмоқли туҳфалар билан кутиб олган Тошкент области билан Тошкент шаҳри кўчма Қизил байроқларга сазовор бўлдилар. Тошкент шаҳрининг Калинин райони, ўн тўққизта саноат, қурилиш, транспорт, қишлоқ хўжалиги коллективи ҳам Бутуниттифоқ мусобақасида ғолиб деб топилди.

Тошкент областига ва шаҳрига кўчма Қизил байроқларни топширишга бағишланиб 14 декабрь куни тантанали митинг ўтказилди. Унда саноат ва қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришининг илғорлари, фан ва маданият арбоблари, партия, совет, жамоат ташкилотларининг намояндалари қатнашдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов давомли қарсаклар остида кўчма Қизил байроқларни областга ва шаҳарга топширди. У тошкентликларни юксак мукофот билан самимий табриклади, уларга меҳнатда янги муваффақиятлар тилади.

Тошкент область партия комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Тошкент шаҳар партия комитетининг биринчи секретари У. У. Умаров, Чиноз район партия комитетининг биринчи секретари К. Б. Мамедов, «Главташкентстрой»га қарашли «Жилстрой» тресги бригадири В. А. Демидов, Янгийўл пойафзал фабрикасининг бичувчиси Б. М. Мирҳамитова, Бўка районидаги «Октябрь 40 йиллиги» колхозининг раиси М. П. Пўлатов, СССР 50 йиллиги номли «Тошкент трактор заводи» ишлаб чиқариш бирлашмасининг созловчиси М. Ш. Туробов, Калинин районидаги Куйбишев номли колхоз сут соғувчиси Г. Жиянбоева республика, область ва шаҳар меҳнатчиларини мамлакат экономикаси ва маданиятини янада юксалтиришга қўшган ҳиссасига юксак баҳо берилганлиги учун партия билан ҳукуматга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этдилар.

Нутқларда шу нарса таъкидлаб ўтилдики, беш йилликнинг иккинчи йили Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришилган муваффақиятлар ишчилар, колхозчилар, зиёлилар қилган фидокорона меҳнатнинг натижасидир, партия ташкилотлари, совет, хўжалик, касаба союз ва комсомол органлари зўр ташкилотчилик ва идеология ишининг, экономикага, халқ хўжалигининг барча тармоқларига раҳбарлик қилиш савияси ўсганлигининг натижасидир.

Барча совет кишилари каби пойтахт области ва Тошкент шаҳрининг меҳнаткашлари ҳам СССР ташкил этилганлигининг шонли 60 йиллигини зўр сиёсий активлик ва меҳнат жўшқинлиги вазиятида Коммунистик партия, унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашиб кутиб олмоқдалар, дейишди нотиқлар. Область ва шаҳар меҳнатчилари Ленин партияси ишига астойдил содиқ эканликларини изҳор этиб, унинг ички ва ташқи сиёсатини якдиллик билан маъқуллаб ва қўллаб-қувватлаб, бунёдкорлик ишларининг партия XXVI съезди белгилаб берган тарихий программасини, КПСС Марказий Комитети 1982 йил май ва ноябрь Пленумлари ўртага қўйган вазифаларни муваффақиятли бажаришга азму-қарор берганлар. Улар ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини бундан буён ҳам сабот билан оширишни, давлат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлашни ўзларининг энг муҳим вазифалари деб биладилар. Вазифалар нақадар катта бўлмасин, корхона ва қурилишларда, колхоз ва совхозларда, ҳар бир меҳнат коллективида мавжуд бўлган имкониятлардан ҳали тўла-тўкис фойдаланилаётгани йўқ. Қилинган ишни танқидий таҳлил этиш, ҳамма резервларни топиб, ишга солиш, ҳар бир иш соатидан, хом ашё ва материаллардан оқилона фойдаланиш, илғорларнинг тажрибасини ҳамманинг мулкига айлантириш — мусобақадошларнинг биринчи даражали бурчидир.

Саноат, транспорт ва алоқа корхоналарининг ходимлари беш йилликнинг учинчи йили учун ўзларига юксак марралар белгилаб олганликларини нотиқлар уқтириб ўтишди. Пландан ташқари кўп миқдорда қишлоқ хўжалик техникаси, тўқимачилик ва пахта тозалаш асбоб-ускуналари, бошқа маҳсулотлар бериш, халқ истеъмол қиладиган сифатли моллар ишлаб чиқаришни кўпайтириш кўзда тутилди. Республика пойтахтини коммунистик меҳнат, юксак маданият ва намунали жамоат тартиби ўрнатилган шаҳарга айлантириш учун бошланган мусобақа янада кенг авж олдирилади.

Область қишлоқ хўжалигининг меҳнатчилари мамлакатнинг Озиқ-овқат программасини амалга оширишга кўпроқ ҳисса қўшадилар, дейишди нотиқлар. Тошкент технологияси номи билан машҳур бўлган меҳнатни ва агротехникани ташкил қилишнинг илғор методлари комплексини кенг қўлланиш ҳисобига улар тўқимачилик саноати талабларига мос келадиган мўл пахта ҳосилини эрта муддатларда етиштириш ва уни тез териб олишни таъминлаш ниятидадирлар. Шу билан бирга колхоз ва совхозлар давлатга кўп миқдорда дон, сабзавот, мева, гўшт, сут бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари берадилар. Мажбуриятларда қишлоқ меҳнатчиларининг турмуш маданиятини янада юқори кўтариш кўзда тутилган.

Митинг қатнашчилари зўр якдиллик билан КПСС Марказий Комитетига мактуб юбордилар, унда Тошкент области ва республика пойтахтининг меҳнатчилари беш йилликнинг учинчи йилини хўжалик ва маданий қурилишнинг ҳамма соҳаларида янги катта ютуқлар билан нишонлайдилар, деб қаттиқ ишонч билдирилди.

Тантанали митингда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, И. Б. Усмонхўжаев, А. А. Хўжаев, Н. Ж. Худойбердиев, Л. Н. Мелкумов, Н. М. Маҳмудова қатнашдилар.

(ЎзТАГ).

Сенга бахт ёр бўлсин, Анвар!

ТОШКЕНТДА ЎЗБЕКИСТОН АҲОЛИСИНИНГ ЎН САККИЗИНЧИ МИЛЛИОНИГА ҲИСОБ ОЧИЛГАНЛИГИ ҚАЙД ҚИЛИНДИ.

Бу ҳисобни Анвар очди. У Миралиевларнинг оддий совет оиласидаги иккинчи фарзанддир. Унинг ота-онаси кимлиги газетхонларни қизиқтирса керак. Улар Октябрь районидаги Қоратош кўчасида истиқомат қилишади. Отаси — Аҳмаджон Миралиев комсомол аъзоси, 5-таксопаркда шофёр бўлиб ишлайди. Онаси Васила Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасида мастер ёрдамчиси. Васила — ВЛКСМ аъзоси, коммунистик меҳнат зарбдори, район Советининг депутати. Мамлакатимиздаги кўплаб ёш мутахассислар қатори у ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент политехника институтини битириб, инженерлик ихтисослигини эгаллаган. Қачонлардир саводсизлик ҳукмрон бўлган ўлкада бугунги кунда республика олий ва ўрта ўқув юртларида 500 мингга яқин студент бор. Уларнинг барчаси давлат ҳисобига таълим олишяпти.

СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги қутлуғ байрами арафасида республикамиз ҳаётида ажойиб воқеа рўй берди. Ўзбекистонда юздан ортиқ миллат ва элатларнинг вакиллари ягона оила бўлиб яшамоқдалар ва меҳнат қилмоқдалар. КПСС Марказий Комитетининг «Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида шундай дейилган: «Миллатлар ва элатларни ҳар томонлама ривожлантириш учун ғоят қисқа муддатларда шу қадар кўп ишлар қилган, барча халқларимизнинг социалистик Ватани — СССР каби давлат тарихда ҳеч қачон бўлган эмас. Халқларимизнинг бирлиги индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш ва маданий революция даврида, социализм қурилиши учун курашда чиниқиб, мустаҳкамланди...»

Совет ҳокимияти йилларида СССР халқларининг кўп миллатли қардошлик оиласида, КПССнинг доно ленинча сиёсати натижасида Совет Ўзбекистони ижтимоий, иқтисодий ва маданий қурилиш соҳаларида улкан муваффақиятларга эришди. Республика саноати бир суткада ўртача 100 миллион киловатт-соатдан ортиқ электр энергияси, 20 минг тоннага яқин минерал ўғитлар, 70 та трактор, 25 та пахта териш машинаси, 400 тага яқин маиший холодильник, 20 та компрессор, шунча лифт ва бошқа буюмлар ишлаб чиқаряпти. Ўзбекистон заводи ва фабрикаларининг маҳсулотлари жаҳоннинг 90 мамлакатига жўнатилмоқда.

Совет социалистик турмуш тарзининг муболағасиз афзалликларига республика аҳолиси сонининг ўсиб бориши ҳам ёрқин мисол бўла олади. Агар 1913 йилда ҳозирги Ўзбекистон территориясида 4434 минг киши истиқомат қилган бўлса, 1982 йилнинг 1 январига келиб, республика аҳолиси сони 16.591 минг кишига етган эди.

СУРАТДА: В. Миралиева ўғли Анвар билан.

В. Дубровский фотоси. (ЎзТАГ).

80 БИЗНИНГ СЕРГЕЙ БОРОДИН

БУГУН ТОШКЕНТ ЖАМОАТЧИЛИГИ ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ЁЗУВЧИСИ СЕРГЕЙ ПЕТРОВИЧ БОРОДИН ТУҒИЛГАН КУНИНГ 80 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАЙДИ. ШУ МУНОСАБАТ БИЛАН АЛИШЕР НАВОИЙ НОМИДАГИ ЎЗБЕКИСТОН ССР ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИ БИНОСИДА ТАНТАНАЛИ КЕЧА ЎТКАЗИЛАДИ.

«Материалга қўл урар эканмиз, биз замонамиз ғоялари, давримизнинг энг илғор инсонпарварлик ғоялари — коммунистик идеология билан ягона адабиётга бирлашган китоблар яратамиз.»

Сергей БОРОДИН.

Сергей Бородиннинг ҳаёти ва фаолияти ҳақидаги материалларни газетамизнинг учинчи саҳифасида ўқийсиз.

тонгги газеталарда

⊙ КПСС Марказий Комитети билан СССР Министрлар Совети «Халқ хўжалик юклари ва пассажирлар ташишни планлаштиришни ташкил этишни яхшилаш ҳамда транспорт корхоналари ва ташкилотлари иши самарадорлигини оширишга хўжалик механизми таъсирини кучайтириш тўғрисида» қарор қабул қилдилар.

⊙ КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Марксизм-ленинизм институти филиали — Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ҳузуридаги Меҳнат Қизил Байроқ орденли Партия тарихи институти ташкил топганига 60 йил тўлди, 14 декабрь куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш институт коллективи ҳаётидаги ана шу шонли санага бағишланди.

Тантанали йиғилишда КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюроси аъзолари Е. А. Айтмуротов, И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, О. У. Салимов иштирок этдилар.

Тантанали йиғилиш ҳақидаги батафсил ҳисобот бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

СОВЕТ СОЦИАЛИСТИК РЕСПУБЛИКАЛАРИ ИТТИФОҚИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАНЛИГИНИНГ 60 ЙИЛЛИГИНИ НИШОНЛАШ ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚАСИНИНГ ЯКУНЛАРИ ТЎҒРИСИДА

(Давоми. Боши 1-бетда).

казий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари ва дипломлари билан мукофотладилар.

Қуйидаги шаҳарлар ва шаҳарлардаги районлар ғолиблар деб топилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари, дипломлари ҳамда пул мукофотлари билан тақдирландилар:

Тошкент областидан — Янгийўл шаҳри, Тошкент шаҳридаги Ҳамза райони.

Қуйидаги коллективлар ғолиблар деб топилиб, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроқлари, дипломлари ҳамда пул мукофотлари билан тақдирландилар:

Ўзбекистон ССР Геология министрлигининг нефть ва газ конлари геологияси ҳамда разведкаси институти;

Ўзбекистон ССР Энергетика ва электрлаштириш министрлигининг Меҳнат Қизил байроқ орденли КПСС XXV съезди номидаги Тошкент ГРЭСи;

Ўзбекистон ССР Енгил саноат министрлигининг Тошкент чинни заводи;

Ўзбекистон ССР Гўшт ва сут саноати министрлигининг сут саноати Тошкент ишлаб чиқариш бирлашмаси;

Тошкент шаҳар ижроия комитети маҳаллий саноат бошқармасининг «Электробитприбор» заводи;

Ўзбекистон ССР Мебель ва ёғочсозлик саноати министрлигининг «Тошкент» мебель ишлаб чиқариш бирлашмаси;

Ўзбекистон ССР Монтаж ва махсус қурилиш ишлари министрлигининг Тошкент «Сантехоборудование» тажриба-экспериментал заводи;

Ўзбекистон ССР Бинокорлик материаллари саноати министрлигининг Тошкент бинокорлик материаллари комбинати;

«Главташкентстрой»нинг 153-қурилиш тресті;

«Главташкентстрой»нинг «Промстройкомплект» ишлаб чиқариш комплекслашган бирлашмасига қарашли 1-ёғочсозлик заводи;

«Главташкентстрой»нинг транспорт ишлаб чиқариш бошқармаси;

«Главташкентстрой»нинг «Висотстрой» 11-қурилиш тресті;

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармасининг ихтисослаштирилган йўл-эксплуатация тресті;

Тошкент шаҳар ижроия комитети ободонлаштириш бош бошқармасининг шаҳарни ёритиш конторасi;

Ўзбекистон ССР Автомобиль транспорти министрлигининг марказлаштирилган усулда юк ташиш Тошкент шаҳар автомобиль ишлаб чиқариш тресті;

Ўзбекистон ССР Автомобиль йўллари қуриш ва улардан фойдаланиш министрлигининг Қуйилиқдаги кўприкбоп темир-бетон конструкциялари экспериментал заводи;

Ўзбекистон илмий-оммабоп ва ҳужжатли фильмлар киностудияси;

Ўзбекистон ССР телевидение ва радиоэшиттириш Давлат комитетининг республика телевизион маркази;

Ўзбекистон ССР Маориф министрлигининг республика рус тили ва адабиёти институти;

Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг Муқимий номли ўзбек музикали театри;

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент медицина институти;

Ўзбекистон ССР Алоқа министрлигининг республика марказий телеграфи;

Ўзбекистон ССР Аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министрлигининг «Узбитрадиотехника» республика саноат бирлашмасига қарашли «Зангори экран» Тошкент шаҳар ишлаб чиқариш бирлашмаси;

Тошкент шаҳар ижроия комитети аҳолига маиший хизмат кўрсатиш бошқармасининг «Илғор» пойафзал ва чарм-галантерея буюмларини ремонт қилиш ва буюртма асосида тикиш ишлаб чиқариш бирлашмаси;

Тошкент шаҳар ижроия комитети бош савдо бошқармасининг «Хизмат-беминнат» фирмаси;

Тошкент шаҳар ижроия комитети умумий овқатланиш бош бошқармасининг Фрунзе ошхоналар тресті;

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Полимерлар физикаси ва химияси институти;

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг сейсмология институти;

Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ҳузуридаги қурилиш конструкциялари ишлаб чиқариш ва ёғочсозлик бош бошқармасининг офтобдан ҳимоя қурилмалари заводи;

Ўзбекистон ССР газ саноатининг «Союзузбекгазпром» Бутуниттифоқ саноат бирлашмасига қарашли Тошкент шаҳар газ билан таъминлаш ва газлаштириш «Ташгаз» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Ўзбекистон ССР «Госснаб»ининг «Узглавтара»га қарашли Тошкент тара ремонт қилиш корхонаси;

Ўзбекистон ССР нашриёти, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг Халқлар Дўстлиги орденли «Ўзбекистон» нашриёти;

Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетига қарашли Тошкент «Матбуот» полиграфия ишлаб чиқариш бирлашмасининг офсет босма фабрикаси;

Ўзбекистон ССР нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетининг Ўзбекистон китоб савдоси бирлашмаси;

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг нашриёти ва Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси;

Ўзбекистон театр жамиятининг ишлаб чиқариш комбинати;

СССР Йўллар министрлигининг метрополитенлар Бош бошқармасига қарашли В. И. Ленин номли Тошкент метрополитени;

СССР Қурилиш министрлигининг «Главтоннель» метростройига қарашли «Ташметрострой» тресті;

Тошкентдаги «Компрессор» заводи;

«Средазэлектроаппар а т» ишлаб чиқариш бирлашмаси;

Ўзбекистон «Электротерм» ишлаб чиқариш бирлашмаси.

Область, шаҳар район партия комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига, совет, касаба союз, комсомол ва хўжалик органларига СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллигини нишонлаш юзасидан ўтказилган Бутуниттифоқ, республика социалистик мусобақаси ғолиблари бўлган меҳнат коллективларининг тажрибасини чуқур таҳлил қилиш, ҳамма жойда оммалаштириш ва жорий этиш топширилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Ўзбекистон касаба союзлари республика Совети ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитети республика социалистик мусобақасининг ғолиби бўлган областлар, шаҳарлар, районлар меҳнаткашларини, саноат, қурилиш, транспорт, алоқа бирлашмалари, корхоналари ва ташкилотлари, фан, маданият, аҳолига маиший хизмат кўрсатиш соҳаси ҳамда халқ хўжалигининг бошқа соҳалари коллективларини табриклаб, ишчилар синфи, инженер-техник ходимлар, хизматчилар ва меҳнаткаш зиёлилар КПСС XXVI съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XX съезди қарорларини, ўн биринчи беш йилликнинг учинчи йили топшириқларини бажариш учун мусобақани янада кенг авж олдирадилар, деб қатъий ишонч билдирдилар.

СССР 60 ЙИЛ

ҲУР РЕСПУБЛИКАЛАР БУЗИЛМАС ИТТИФОҚИ

Менинг Эстониям ўзининг 60 йиллигини нишонлашга ҳозирлик кўраётган Советлар мамлакати қардош республикалари орасида энг кенжасидир. Аммо улуғ она-Ватанимиз учун унинг ҳамма фарзандлари ҳам баб-баравар азиз. Зотан, улардан ҳар бири ўз меҳнати билан, ўз иқтидори билан социалистик Ватанимизни янада гўзалроқ, янада бақувватроқ ва бадавлатроқ қилишга интилмоқда.

Кўҳна денгиз соҳилидаги тошлоқ ерларда эстонлар ўз рисқ-рўзини доимо зўр машаққат билан топиб келганлар. Деҳқоннинг ҳарсанг тошлар ва жала ёмғирлар билан, балиқчининг довуллар билан, торфчининг маккор ботқоқликлар билан олишуви халқнинг характерини чиниқтирган. Якка-ёлғиз эмаслигинни, ака-укалар ва опа-сингиллар ҳамиша мададкор эканини равшан англаганингда меҳнатсеварлик ва собитқадамлик алоҳида аҳамият касб этади.

Ҳозир Белоруссияда ясалган тракторлар Эстония далаларидаги тошларни йиғиштириб олиб ташламоқда. Украинада ясалиб сувга туширилган қудратли балиқ овлаш кемалари денгиз ва океанларда кезиб юрибди. Уларнинг капитанлари орасида Таллин денгизчилик билим юртининг талабалари ҳам бор. Эстония астрономлари ленинградликлар ясаган баҳайбат телескоплар ёрдамида олис юлдузларни ўрганмоқдалар, қардош республикаларда ишлаб чиқарилган ҳисоблаш техникаси ва медицина аппаратлари Таллин ва Тарту илмий марказларида ишлаб турибди.

Эстония ўзбек пахтасининг ҳароратини ва грузин чойининг муаттар ҳидини, украин кўмири ва Урал металлини қадрлайди. Барча қардош совет халқларининг маданияти менинг халқимга азиз ва жонажон бўлиб қолди.

Халқим қўшиқни севади: Георг Отснинг овози ва Густав Эрнесакс хори ҳозир бутун бепоён мамлакатимизда янграб турибди. Катта ашула байрамларида совет Эстонияси узра эстон халқ қўшиқлари, Россия, Украина, Закавказье тароналари ягона қудратли дўстлик симфонияси бўлиб қўшилиб кетади. Бу — жонажон Эстониянинг мадҳияси бўлиб, бутун улуғ совет халқи билан халқимнинг дўстлиги ва бахт-саодатини тараннум этувчи куй бўлиб жаранглайди.

Юло ТУУЛИК,
ёзувчи.

ТЕНГ ҲУҚУҚЛИЛАР ТУРКУМИДА

Қ. Г. ВАЙНО,
Эстония Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари

Яқинда ишчи Артур Кезнинг тақдирини тасвирловчи мақола ўқидим. 1938 йилда у қаттиқ майиб бўлиб қолган экан. Даволаш учун врачлар минг крона пул талаб қилишибди. Унинг бунча пули бўлмаганлиги учун у ўз қарзини текин ишлаб бериш билан узишга қарор қилибди. Ишчининг буржуа Эстонияси президентига моддий ёрдам сўраб қилган илтимосига «ёрдам беришнинг иложи йўқ» деган совуққина жавоб келибди.

Совет ҳокимиятигина А. Кезни кўп йиллик асоратдан халос қилди.

Совет кишиларининг ҳозирги авлодлари буржуа Эстониясида меҳнаткашларни қийнаб келган ночорлик, ишсизлик каби кўпгина муаммоларни шоҳидларнинг гапларидан, китоблар ва фильмлардангина билиб оладилар.

Тенг ҳуқуқли республикалар иттифоқининг кўп миллатли оиласида Эстония меҳнатчилари олдида ҳақиқий озодлик, кенг имкониятлар йўли очилди. Яхлит умумиттифоқ халқ хўжалиги комплексининг таркибий қисми бўлган республика иқтисодий ва социал тараққиётнинг ҳамма соҳаларида жуда катта ютуқларга эришди. Совет ҳокимияти қайта тиклангандан кейин қирқ йилдан сал кўпроқ вақт ичида Эстония саноатининг ялпи маҳсулоти 47 баравар, қишлоқ хўжалигининг маҳсулоти қарийб икки баравар кўпайди. Республика юксак даражада ривожланган индустрияга, илғор қишлоқ хўжалигига эга бўлиб қолди.

Маҳаллий хом ашё — ёнувчан сланец негизида кучли химия — ёқилғи-энерге т и к а комплекси муваффақиятли ишлаб турибди. Илгари ҳарсанг тошлар сочилиб ётган ва деҳқонларнинг ишлайбериб қўли қадоқ бўлган далаларда ҳозир бу ерлар учун мислсиз мўл ҳосил йиғиштириб олинмоқда.

Қардош республикаларнинг ёрдамисиз буларга эришиб бўлармиди? Йўқ, албатта! Кохтла-Ярве сланецчилари кончилик машина-ускуналарини Украинадан олмоқдалар, электр станциялар учун турбиналарни Нарва энергетикларига Ленинград юбормоқда. Тракторлар ва комбайнлар, океанда балиқ овланадиган кемалар ва ип йигириш машиналари, нефть ва кўмир — мана шуларнинг ҳаммаси Советлар Ватанимиздаги барча республикаларнинг бизга бераётган конкрет ёрдамидир.

Республиканинг яхлит халқ хўжалик комплекси ривожига қўшаётган ҳиссаси ҳам кўпаймоқда. Республика корхоналари Тюмень нефть кончилари учун асбоб-ускуналар, Белоруссия ботқоқларини қуритиш учун экскаваторлар, РСФСР Ноқоратупроқ ўлкасининг далалари учун минерал ўғитлар ишлаб чиқармоқда. Эстония меҳнатчилари социалистик жамият диалектикасини яхши тушунадилар: Ҳар бир республика Умумиттифоқ меҳнат тақсимотига ўз улушини доимо кўпайтириш орқали тараққиётга эришиш мумкин.

Кейинги икки беш йилликда Эстония халқ хўжалигини ривожлантиришгагина етти миллиард сўмдан кўпроқ маблағ сарфланди. Кичик бир республика учун ақл бовар қилмайдиган бу қадар кўп маблағни капитализм даврида хаёл ҳам қилиб бўлмас эди. Биз учун эса бу — оддий бир нарса бўлиб қолди, чунки республиканинг имкониятлари бутун совет экономикасининг куч ва қудратига таянди. КПСС Марказий Комитетининг СССР ташкил этилганлигининг 60 йиллиги тўғрисидаги қарорида ҳар бир республиканинг экономикаси Умумиттифоқ меҳнат тақсимотида муҳим ўрин олади ва мамлакатнинг миллий бойлигига тобора салмоқлироқ ҳисса қўшади, деб уқтириб ўтилган.

Коллективч и л и к, ягона оила туйғуси, ўртоққа ёрдам беришга камарбасталик, социал оптимизм — Совет Эстонияси меҳнатчиларининг ахлоқига айланган. Улар республика, бутун мамлакат тарихини яратмоқдалар. Тарих ҳам меҳнат қаҳрамонларининг номини ардоқлаб асрамоқда. Яқинда мен сланецчилар билан суҳбатлашган и м д а: буржуа Эстонияси замонидаги бирон-бир машҳур шахтёрнинг номини айтиб бера оласизлармиз? — деб сўрадим. Бирон кишининг номини айтаолишмади. Буржуа Эстониясидаги ишчи ўз Ватанида қувғин ҳолатида яшар эди.

Ҳозир эса Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларидан шахтёр Эндель Паап, республикада биринчи аёл комбайнчи Эльмина Отсман, донгдор чорвадор Лейда Пейпснинг номларини ҳар бир ўқувчи билади.

Ҳа, меҳнаткаш инсон мамлакатимизнинг қай бурчагида яшамасин, қайси миллатга мансуб бўлмасин, — ҳамма жойда жамиятимизнинг асосий фигураси, унинг олтин фондидир.

КПСС XXXI съездида белгилаб қўйилганидек, ўн биринчи беш йиллик мобайнида сланец химияси, приборсозлик, электр техника саноати тармоқлари илдам суръатлар билан ривожлантирилади. Мебель, қаймоғи олинмаган сут маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтиришга ,балиқ хўжалигини ва денгиз транспортини янада ривожлантиришга кўп эътибор берилади.

Биз шу мақсадларга эришиш йўлларини, ички резервларимизни яхши биламиз. Бу — аввало, техника тараққиётини жадаллаштириш, меҳнат унумдорлигини ошириш, унинг сифатини яхшилаш, катта ва кичик ишларда тежамкор бўлиш йўлидир. Партия ташкилотлари, касаба союзлари, комсомолнинг фаолияти шу вазифаларни ҳал этишга қаратилган.

Республика меҳнатчилари фан, маданият, санъат, спорт ҳам мислсиз юксакликка кўтарилганлиги билан ҳақли равишда фахрланадилар. Эстон халқининг бутун маънавий ҳаёти социалистик интернационализм руҳи билан суғорилган, миллий бадиий анъаналар янги, социалистик мазмун билан боймоқда. Республиканинг ижодкор зиёлилари одамларнинг янги социал ва интернационализм бирлиги бўлмиш совет халқининг маданиятини шакллантиришга салмоқли ҳисса қўшмоқдалар.

Совет Эстонияси — ССР Иттифоқи улуғ интернационал оиласини ташкил этувчи 15 эркин ва тенг ҳуқуқли социалистик республикаларнинг биридир. Эстон халқи ўзининг тинч бунёдкорлик меҳнати, муваффақиятлари, эсон-омонлиги ва бахт-саодати, ўзининг ажойиб ҳозирги куни ва янада гўзал келажаги — аввало Коммунистик партия ва унинг ленинчи Марказий Комитети теварагида маҳкам жипслашган барча совет халқлари биргаликдаги куч-ғайратларин и н г натижаси эканини яхши билади.

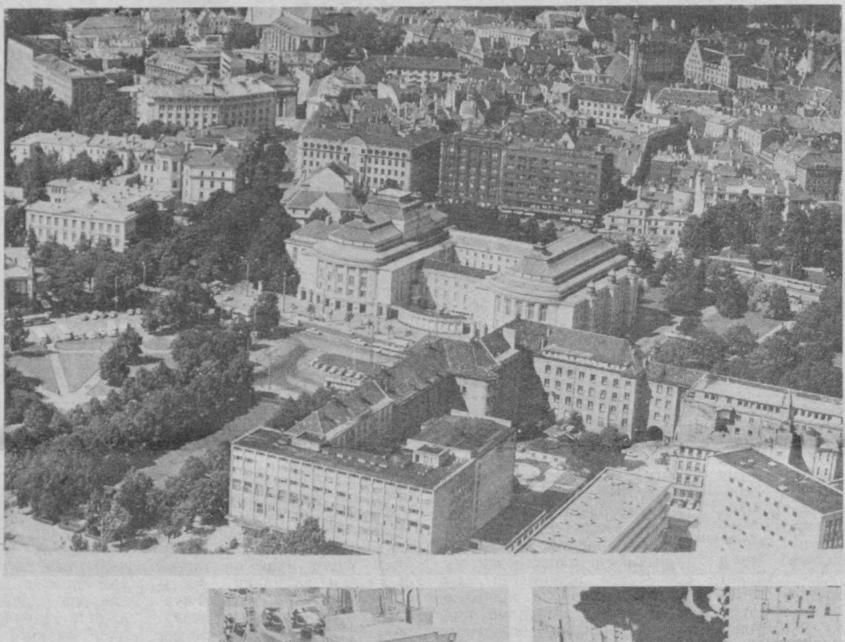

ЯГОНА ОИЛАДА

▲ Эстония ССРнинг пойтахти — Таллин шаҳрининг марказий қисми.

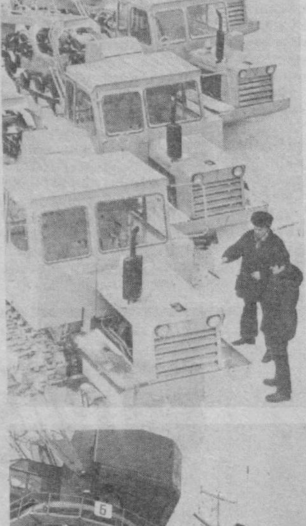

▲ «Таллэкс» ишлаб чиқариш бирлашмаси — Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгашининг дренаж экскаваторлар ишлаб чиқарувчи системасининг етакчи корхонасидир. Жаҳонда ишлаб чиқариладиган ана шундай машиналардан ҳар тўрттасидан бири шу ерда тайёрланади. Таллинликлар ўз маҳсулотларини барча республикаларга, шунингдек, 20 хорижий давлатга етказиб берадилар.

▲ Эстония ССР Госстройи «Эстонпроект» Давлат лойиҳа институтининг бош архитектори Март Порт. Бу йил у Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланди.

▲ Эстония — денгиз бўйидаги республикадир. Таллин денгиз савдо порти орқали экспорт-импорт юк ташиш операциялари амалга оширилади. СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга аҳд қилган Таллин докерлари бу йил пландан ташқари 25 минг тонна халқ хўжалиги юкларини қайта ишлаш мажбуриятини олганлар.

▲ Таллинда ўтган республика халқ рақси байрамининг қатнашчилари. Бу байрамда қардош республикалардан ташриф буюрган бадиий коллективлар ҳам иштирок этди.

В. Рудько, Э. Таркпеа ва Э. Нерман фотолари.

Маош кунида бўлган суҳбат

Ёш шахтёрлар Юлио Юусу ва Николай Трелин сменадан кейин юқорига кўтарилиб, душга тушдилар, кварц «нур»и қабул қилдилар, кийим-бошларини ўзгартириб, биринчи марта иш ҳақини олиш учун касса дарчаси томон шошилмай йўл олдилар.

Бригададаги ўртоқлари уларни биринчи маош билан сидқидилдан муборакбод этдилар. Бригадир Аллан Пеэт уларни бригада аъзолари билан собиқ бригадир, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Аксель Пертелни бориб кўрмоққа таклиф этди.

А. Пертель билан А. Пеэт йигирма йил ёнма-ён ишлашди. Биргалашиб бригада тузишди, бригада анъаналарига асос солишди. Шу анъаналардан бири — ёш кончилар биринчи маош олган кунни тантанали нишонлаш эди.

Столдаги гулдонда гулдаста муаттар бўйларини таратмоқда. Бу гулдастани Аксель Гугович биринчи маош олган ишчиларга топширганди. Уй соҳибаси мазали пирог тайёрлади. Дастурхон ёзилиши олдидан меҳмонлар мезбон кабинетидаги эски газеталар тўпини варақладилар.

А. Пертель биринчи китобини ёзган пайтида шу газета материалларидан фойдаланганди. Юло 1937 йил Эстониядаги буржуа газетасида босилган ва «Кохтла-Ярведа маош куни» сарлавҳали мақолани Николайга рус тилига таржима қилиб берди.

«Эрталаб соат олтида шахтерлар пул олгани навбатга турадилар, деб ёзганди репортер.— Улардан бири билан суҳбатлашаман:

— Бугун қиладиган ортиқча харажатим — болаларга беш центлик булка харид этишдан иборат, холос. Бир маошдан иккинчи маошгача фақат картошка билан тирикчилик қиламиз-да».

— Бу қанақа газета? — деб сўради Николай дўстидан.

— Газета «Ваба маа», яъни «эркин мамлакат» деб аталган...

Мақолада ёш кончилар учун мутлақо ёт бўлган дунё тасвирланган эди. Буржуазия Эстониясида шахталарда ишга янги келган кишиларга жуда оз ҳақ тўланган. Уларни ҳеч ким ҳунарга ўргатмаган. Қўлларига кирка, белкурак бериб, ишлайвер дейишган, холос.

Шаҳарга кираверишда қон доғлари қолган замбиллар учраб турган — ер остида бахтсиз ҳодисалар шу қадар тез-тез содир бўлганки, замбиллардаги қон доғларини ювиб улгуришолмаган.

Газетада берилган бир эълоннинг асл мазмунини бугунги кундаги ёш йигитлар зўрға тушундилар: «Акционерлик жамияти дирекцияси шуни маълум қиладики, йил мобайнида бахтсиз ҳодисалар натижасида уч марта майиб бўлган ишчиларнинг ҳаммаси ишдан бўшатилган, деб ҳисобланади».

Ҳозир бу гапга ақл бовар қилмаса-да, аммо шундай бўлган эди. А. Пертель йиққан эски газеталар кўпдан-кўп шундай фактлар тўғрисида ҳикоя қилади. Кончи пенсияга чиққач, ўтмишдаги Эстония сланец ҳавзасини ўрганиш билан шуғулланди. Унинг «Ёш ҳамкасбимга биринчи шахтёрлик маошини олган кунида, муаллифдан» дастхати ёзилган китоби Юло билан Николай учун бутун умрга хотира бўлиб қолади.

Пирог билан чой ичилаётганда А. Пертель билан А. Пеэтнинг дастлабки шахтёрлик кунлари тўғрисида гап борди. Улар кирка билан куракни унутганлари йўқ. Эллигинчи йиллардагина ҳавза шахталарига механизмлар келтирила бошланди, ишчи коллективлари вужудга кела бошлади. Улар янги машина-ускуналаринигина эмас, шу билан бирга ишлаб чиқаришда кишиларнинг ўзаро янги муносабатларини ҳам ўзлаштириб бордилар.

— «Ҳар ким ўзи учун» деган принципдан коллективчиликка ўта бошладик, — деб хотирлайди А. Пертель.

Аксель Гугович меҳмонларга бир картани кўрсатди. Картадаги стрелкалар Кохтла-Ярвени мамлакатнинг кўпгина шаҳарлари билан боғларди.

— Буни қаранг, РСФСРдан бизга 35 кубли бақувват экскаваторлар, юк ортувчи машиналар келиб турибди. Украинадан конвейерлар, ёритиш аппаратлари келмоқда. Белоруссия эса кўп юк ортадиган кучли самосвал автомобиллар бермоқда. Сланецнинг қайта ишланган маҳсулотлари эса мамлакатнинг ҳамма жойларида ишлатилмоқда.

Суҳбат алламаҳалгача чўзилди. Бунда албатта ҳозирги ишлар тўғрисида кўпроқ гап борди. Ҳозирги ишлар катта кўламга эга. Буржуазия Эстониясида ҳавза йилига зўрға 900 минг тонна сланец берган бўлса, ҳозир бу ерда 30 миллион тонна сланец қазиб чиқарилмоқда.

Е. КАПОВ,
Кохтла-Ярве.

РЕСПУБЛИКА РАҚАМЛАР КЎЗГУСИДА

Эстония ССРнинг аҳолиси 1982 йилнинг бошларида 1 миллион 495 минг 900 киши бўлди. 1940—1981 йиллар ичида 441,5 минг кишига кўпайди.

* * *

1981 йилда Эстония ССР халқ хўжалигига сарфланган капитал маблағ 1940 йилга нисбатан 24 баравардан зиёд кўпайди.

* * *

Беш йилликнинг биринчи йилида республика халқ хўжалигида 785 миллион сўмлик асосий фондлар ишга туширилди. Бу 1940 йилга нисбатан 31,4 баравар кўпдир.

* * *

Ҳозир республика саноати атиги 8 кунда ишлаб чиқараётган маҳсулот бутун 1940 йилда ишлаб чиқарилганидан кўпдир.

* * *

Эстонияда беш йилликнинг биринчи йилида саноат маҳсулотининг бутун ўсиши меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига бўлди.

* * *

Ўтган беш йилликда республикадаги ҳар беш кишидан бири уй-жой шароитини яхшилаб олди.

* * *

Аҳоли жон бошига чакана товар обороти ўтган беш йилликнинг охирларида 1,5 минг сўмдан зиёд бўлди.

* * *

Ҳозир республика аҳолисидан ҳар минг кишига — 79 та шахсий енгил автомобиль, уч юзтага яқин телевизор, қарийб беш юзта радиола ва радиоприёмник, 350 тадан кўп холодильник тўғри келади.

* * *

Совет Эстонияси аҳоли жон бошига электр энергиясини ҳосил қилиш юзасидан иттифоқдош республикалар орасида биринчи ўринни ва дунёда олдинги ўринлардан бирини эгаллайди. Ўтган йили республикада 17,8 миллиард киловатт-соат электр энергияси ҳосил қилинди.

(Ушбу саҳифа ТАСС ва АПН мухбирларининг материаллари асосида тайёрланди).

80 БИЗНИНГ СЕРГЕЙ БОРОДИН

ИСТЕЪДОДНИНГ СЎНМАС ЮЛДУЗЛАРИ

С. П. БОРОДИН УЙ-МУЗЕЙИДАН РЕПОРТАЖ

Уй-музейга кираверишдаги ёдгорлик тахтачасига қуйидаги ёзув битилган: «Бу ерда 1950—1974 йилларда Ўзбекистон халқ ёзувчиси, Давлат мукофоти лауреати Сергей Петрович Бородин яшаб, ижод этган».

Бу ерга ташриф буюрувчиларни эски карвонлар қўнғироғининг мусиқий оҳанги кутиб олади. Унинг жарангида Сергей Бородин хуш кўрадиган «инсон ҳаёти қисқа, йўллар эса чексиздир» афоризмини эшитгандек бўласиз.

Боғ тўридаги ёзувчининг бронза бюсти бу ерга келувчиларни қаршилайди. Уйда ҳар бир нарса Сергей Бородинни эслатиб турибди.

Ёзувчи иш кабинетининг қайси бурчагига қараманг, ҳамма ёқда китоблар ва яна китобларни кўрасиз. Хона деворларида рассом Бурэ мўйқаламига мансуб қадимий Самарқанднинг меъморчилик ёдгорликлари акс этган полотно осиб қўйилган. Унинг ёнида эса Ўзбекистоннинг машҳур рассомлари асарларидан намуналар. Пештахталар ва китоб жавонларида совет ва чет эл ёзувчиларининг дастхатлари битилган деярли икки мингга яқин китоб сақланмоқда. Максим Горький, Вячеслав Шишков, П. П. Бажов, Анна Ахматова, Владимир Луговский, Александр Фадеев, Александр Твардовскийларн и н г дастхатлари бор китоблар улар ичида энг ноёб китоблар саналади.

Жавонлардаги китоблар орасидан замонавий қозоқ адабиёти классиги Мухтор Авезовнинг «Абай» романини алоҳида бир ҳаяжон билан оламан. Унинг дастлабки саҳифасида шундай ёзувлар битилган: «Азизим, қардошим Сергей Петровичга чуқур миннатдорчилик ва самимий туйғулар билан. 10/XII. 46 йил».

Мана «Олтин водийдан шабадалар» китобида Ойбекнинг дастхати. «Қадрдон дўстим, ажойиб асарлар муаллифи, китобларимнинг нозиктаъб таржимони С. П. Бородинга. 19—V. 55 йил».

Миллионлаб ўқувчиларга жуда яхши таниш бўлган Шароф Рашидовнинг «Ғолиблар» романи. Бу асарнинг бир нусхаси 1965 йилнинг февраль ойида Сергей Бородинга қуйидаги дастхат билан тақдим этилган эди: «Қимматли оғам Сергей Петрович Бородинга муҳаббат билан автордан».

Ажойиб тожик шоири Мирзо Турсунзода дастхатига мансуб ушбу китоб ҳам музейга ташриф буюраётганлар эътиборини тортиши табиийдир: «Менинг қадрдон дўстларим — дўстимиз Сергей Петровичнинг туғишганларига! Мен бу хонадонда дўстлик ва меҳр кўрдим. Сизнинг Мирзонгиз»....

...Кейинги хонада ёзувчи уи кутубхонасининг янада ноёб экспонатлари жамланган. Бу ерда Сергей Бородин Тошкентда яшаган пайтида ўқиган, кўриб чиққан, катта муҳаббат билан танлаб тўплаган етти минг томдан ортиқ китоблар бор: тарих ва археология, луғат ва қомуслар, санъат бўйича китоблар серияси, рус, совет ва чет эл классиклари асарларининг академик нашрлари шулар жумласидандир.

Кенг ҳажмли эски жавонга ёзувчининг турли тилларда, турли нашрларда СССРнинг кўпгина шаҳарлари ва хорижда чоп қилинган китоблари алоҳида тартиб билан қўйилган.

Ёзувчининг кутубхонасидан тўғри меҳмонхонага чиқилади. Бу ер шинам ва ёруғ: ҳамма нарса Сергей Петрович Бородин ҳаётлигидаги каби эҳтиёткорлик билан сақланмоқда. Хона ўртасида одатдаги меҳмонхоналардаги каби узун стол қўйилган. Бу ерда Леонид Леонов, Берди Кербобоев, Ғафур Ғулом, Чингиз Айтматовлар бўлишган. Марти Ларни, Пабло Нерудалар ҳам шу уйда ёзувчи билан суҳбатлашишган эди. Таниқли америка романисти Ирвинг Стоун ва инглиз драматурги Жон Бойнтон Пристлилар С. П. Бородин билан жаҳон адабиётида тарихий роман жанри тақдири хусусида ўзаро мунозаралар қилишганди...

Уй эгасига унинг дўстлари — Ўзбекистон халқ рассомлари Чингиз Аҳмаров ва Виктор Уфимцевлар совға қилишган картиналар ҳам меҳмонхонани безаб турибди. Кенг ромлар олдида гуллар ва кактуслар, ёзувчи севган ажойиб шарқ вазалари, кўзалар ва лаганлар.

Музейнинг адабий бўлимига ўтамиз. Бу ерда кичкинагина даҳлизча бўлиб, у ўзига хос кичик картиналар галереясини эслатади. У орқали биз Сергей Бородин асарлари «Сўнгги Бухоро», «Мисрлик киши» ва бошқа китоблари дунёсига саёҳат қилгандек бўламиз.

Бу ердаги экспозицияларнинг ўзига хослиги шундаки, улар деярли С. П. Бородиннинг «Йўллар» деб аталган автобиографик очеркига шарҳга ўхшайди. Бу ердаги экспонатлар ёзувчининг ҳаёти, ижодининг маълум қирраларини ўзида мужассамлантирган. Биринчи зал ёзувчининг болалик ва ўсмирлик йиллари, ёзувчи сифатида шаклланиши, Бутуниттифоқ китобхонига танилиш даври ҳақида ҳикоя қилади. Витриналарга унинг дастлабки адабий машқлари қўйилган. Мана Бутунроссия Ёзувчилар союзи аъзолиги билети, унга Максим Горький имзо чеккан эди. Сергей Бородин зарбдор ёзувчилар бригадалари билан биринчи беш йилликлар пайтида тушган фотосуратлар планшетларга осиб қўйилган. Бу ерда Бородиннинг Турксиб темир йўли қурилиши ва бошқа жойларда тушган суратлари, шеър ва расмлари жамланган.

Иккинчи залда ёзувчи, гражданин, кўплаб ажойиб китоблар муаллифининг такрорланмас қиёфасини гавдалантирувчи экспозицияларга дуч келасиз. Унинг «Дмитрий Донской», «Самарқанд осмонида юлдузлар» каби тарихий романлари ҳақида ҳикоя қилувчи ҳужжатлар ана шу залда жамланган. Ёзувчи ана шу ажойиб асарлари, бетакрор образлари билан китобхон қалбига йўл топган эди.

Г. ПАНФИЛОВ,
С. П. Бородин уй-музейи директори.

ҲАЁТИ ВА ИЖОДИ ЛАҲЗАЛАРИ

(ФОТОСУРАТЛАРНИ РАУЗА ЁҚУБОВНА БОРОДИНА ШАРҲЛАЙДИ).

— Ушбу сурат Сергей Петрович ишлаётган пайтда олинган эди,— дея ҳикоя қилади Р. Ё. Бородина. — «Самарқанд осмонида юлдузлар» эпопеясининг учинчи китоби устида ишлаётганида. У киши билан Туркиядан эндигина қайтиб келган эдик. У ерда ушбу китоб учун Сергей Петрович жуда бой архив материаллари тўплашга муваффақ бўлди, Тошкентга келишимиз биланоқ, асарни давом эттиришга киришиб кетган эди.

Бир қизиқ детални таъкидламоқчиман: Сергей Петрович суратга тушишни унчалик ёқтирмасди. У доимо илҳом билан жўшиб меҳнат қиларди. Ҳар доим ёзув столига худди байрамлардагидек кийиниб ўтирарди: тоза кўйлак, костюм кияр, галстук тақиб оларди.

Унинг ёзиш, ижод қилиш манерасига тааллуқли яна бир детал: Сергей Петрович асарларини дастлаб «қоралама» қилиб ўтирмасдан бир йўла оққа ёзарди. Чунки асарни ёзишга тайёргарлик ишларининг барчасини тасаввурида, онгида пишитиб оларди. Унинг ташқи қиёфасидаги ўзига хос тартиб ёзиш усулига, ички оламига ҳам тегишли эди. У шу тахлитта теран тарихий воқеаларни, бутун бир даврларни тасаввур қила оларди.

Бу сурат турмуш ўртоғимни Садриддин Айний билан бирга бўлган дақиқаларини акс эттирган. Тожик адабиётининг улкан устаси Сергей Петрович Бородин билан яқин дўст эди. Сергей Петрович Айнийнинг совет адабиёти хазинасига кирган «Бухоро жаллодлари» ва «Қуллар» асарларини таржима қилган эди.

У Айний асарларидан ташқари бутун кўп миллатли адабиётимизда воқеа сифатида кутиб олинган Шароф Рашидович Рашидовнинг «Кашмир қўшиғи» достонини, Ойбекнинг «Олтин водийдан шабадалар» романи ва бошқа асарларни таржима қилган эди. У Ғафур Ғулом, Константин Симонов, Ойбек, Леонид Леонов, Берди Кербобоев, Евгений Евтушенко, Роберт Рождественский, Мўмин Қаноат ва бошқа таниқли сўз усталари билан учрашган, дўстлашган эди.

Учинчи сурат Сергей Петрович Японияда, хорижий мамлакатларга бўлган кўплаб сафарларнинг бирида олинган. Бу ерда шуни таъкидлаш керакки, у доим ҳам чет элларга конкрет бир асари учун материал йиғиш мақсадида бормасди. Масалан, Японияда у совет ёзувчилари делегацияси составида бўлган эди. Суратда ана шу лаҳзалар акс этган. Аммо Сергей Петрович қаерда бўлмасин, Францияда ё Англияда, Сингапур ё Филиппинда, Греция ёки Югославияда — ҳамма жойда у ёки бу халқ ҳаёти, турмуш тарзи билан кенгроқ танишишга ҳаракат қиларди. Чунки Сергей Петрович бу ёзувчи учун жуда муҳим деб ҳисобларди. Мен шундан бахтиёрманки, унинг кўпгина сафарлари пайтида жаҳоннинг йирик кутубхоналарида ишлаш пайтида ёрдам беришимга тўғри келганди.

Умуман Сергей Петрович уйда ёки сафарда бўлмасин ҳамма жойда ишсиз туролмасди. Ёзув столида мунтазам ишлаш унинг серқирра ижодий жараёнининг доимий бир босқичи бўларди. У кўпгина ижтимоий вазифаларни ҳам бажарар, уларга сидқидилдан, виждонан ёндошарди. Ҳамма жойда фарзандларимиз — Александр, Андрей, Саиданинг ишлари, ташвишидан доимий хабардор эди. Мана бу суратга эса ўғлимиз Александр 2-синфда ўқиётганида отаси билан бирга тушган эди. Шуни ҳам айтиш керакки, Сергей Петрович болалар уйга мушуклар, итлар, ҳар хил ҳайвонларни олиб, келишига менинг қаршилигимни жуда хушмуомалалик билан бартараф этарди. У болалар билан бирга ана шу уй ҳайвонларига қарар, лозим бўлганда даволарди. Мен Сергей Петровичдан болаларда ердаги барча мавжудотларга муҳаббат уйғотгани, уларни яхшиликка ўргатгани учун ҳам жуда миннатдорман.

Рауза Ёқубовна Бородинанинг ҳикоясига яна шу сўзларни қўшишни истардик: Сергей Петровичнинг китоблари ҳам яхшиликка, ҳаётни тушунишга ундаши жиҳатидан ҳам ўқувчилар қалбидан жой олган.

БИЗНИНГ ФОТОАРХИВИМИЗДАН

Шароф Рашидович Рашидов ва Сергей Бородин Ўзбекистон ёш ёзувчиларининг иккинчи конференциясида. (6 октябрь, 1949 йил).

ЭНГ АНИҚ СЎЗ

(ЁЗУВЧИНИНГ ЁН ДАФТАРИДАН)

Ўша кунлари Ленинободдаги эскироқ, лекин яқиндагина оқланган ва тартибга келтирилган меҳмонхонага ёриб ўтиб бўлмасди.

Қўшни республикалардан, Волга-Дон ва бошқа қурилишлардан делегациялар, инженерлар ва колхозчилар, журналистлар ва кинооператорлар келиб туришарди.

Эшиклар ярим тунгача очилиб ёпилар, тўхтовсиз телефонлар жирингларди.

Ғафур Ғуломнинг хонасида одам кўп эди. Шоирнинг ўзи бир парча қоғоз билан каравотининг бурчагида омонатгина ўтирарди.

Сергей Петрович Бородин ёниб тугаётган сигаретасини оғир шиша кулдон устида тутиб, қадимий Хўжанд ҳақида ҳикоя қиларди. Гўё отларнинг дупурдупури, қиличлар жаранги узоқ асрлар оша янграр, беором йўллар, қудратли дарёнинг қирғоқларидаги доимий ўзаро курашлардан хабар берар эди.

Тингловчилар Хўжанд аҳолисининг Чингизхон лашкарлари билан шиддатли жанглари гувоҳи бўлгандек эдилар... Ёзувчи босқинчиларнинг ҳужумларини даф қилиш учун одамлар силлиқланиб кетган кетмон дасталарини маҳкам ушлаганча қайси кўчалардан чиқиб келганигача аниқлик билан ҳикоя қиларди.

Биз ишлатавериб ялтираган кетмон дасталарни, қадоқ кафтларнинг қудратини гўё кўз ўнгимизда кўриб турардик.

Мен Сергей Бородиннинг бундай аниқ ва ёрқин ҳикоясини биринчи марта эшитиб турардим. Бунгача ёзувчи билан бир неча бор қисқагина учрашган, унинг асарлари билан танишган эдим.

Сергей Петрович Бородин ўша оқшом фақатгина тарих ҳақида гапириб қолмади.

— Биринчи марта мен бу ерда 1931 йилда бўлганман. Иброҳимбек тўдалари атрофда изғиб юрарди. Шундан кейин фарғоналик кўчманчилар билан бирга Вахш водийсигача пиёда бордим. Кейинроқ Помир орқали Хороггача... Яна пиёда. Уч ойдан ортиқроқ йўл босдим. Биласизми, ҳар куни янги ажойиботларга дуч келардим.

Тарихга меҳр қўйган бу одам тоғларда колхозларнинг пайдо бўлишини, биринчи тракторнинг ишини ўз кўзи билан кўрган, биринчи электр лампочкасининг хира нуридан қувончга тўлган тоғликлар билан бирга шодланган эди.

— Бугун қандай ажойиботларни кўрдик, — эслатди Сергей Петрович. —Ғафурга ҳавасим келади. У эртагаёқ ана шу ажойиботлар ҳақида ҳикоя қилади.

Хона соҳиби бизнинг суҳбатимизга эътибор бермай, ўзининг шеърий нутқини таҳрир қилишда давом этарди. Биз ўша куни, 1956 йил 6 апрелда, яъни Сирдарёга ҳужум бошланган куни жуда кўп нарсани кўрдик. Ағдарма машиналар бирин-кетин келар ва ҳайқириб оқаётган сувга тош тўкарди. Тошлардан кейин беш тонналик тетрайдерлар —пирамидалар сувга ағдарилди.

Албатта, бетоннинг ўткир учлари сув юзида пайдо бўлишини кўришни ҳамма истарди. Аммо бу фақатгина эртага рўй бериши мумкин... Биз эртанги кунни кута бошладик... Аммо қурувчилар бизни доғда қолдиришди. Улар дарёни тўсишни деярли муддатидан 39 соат олдин тугаллашди.

Ярим кечаси эшик очилиб, тошкентлик журналист янгиликдан хабар берди.

— Кўрмай қолдиларинг! Дарё тўсилди!

Сергей Бородин жилмайиб деди:

— Ғафур! Шеърингни яна ўзгартир!

Эртаси куни митинг бўлди. Биз Ғафур Ғулом, Мирзо Турсунзода сўзларини, қурувчиларнинг нутқини эшитдик.

Ўша куни янги ГЭСнинг номи ҳам пайдо бўлди —«Халқлар дўстлиги».

Бу меҳнат байрами, бу қурилишда романлар муаллифини нима қизиқтириши мумкин? Мен бу ҳақда билишни истаб, эҳтиёткорлик билан дедим:

— Ғафур Ғулом яхши шеър ёзибди...

Сергей Петрович мени тушунди.

— Ҳар бир ёзувчи учун бундай кун жуда муҳим. Халқнинг қудратини, унинг характерини шундай пайтдагина аён билиш мумкин. Бу эса жуда зарур...

* * *

Ажойиб манзаралар тасвири деворлардаги ўсимликсимон нақшлар ўртасида узоқ асрлардан бизга етиб келган.

Биз буни ўз кўзимиз билан кўриб турардик... Сергей Петрович Бородин эса Темур саройида бўлган испан элчиси Гонзалес де Клавихонинг хотираларига асосланиб, эндиликда йўқолиб кетган жанг ва бошқа манзаралар тасвири ҳақида тўлиб-тошиб ҳикоя қиларди.

Таниқли ёзувчи эҳтиёткорлик ва синчковлик билан йўқолиб кетган деталларни қидириб топар, ўтган йилларда содир бўлган барча нарсаларни қайта тиклашга моҳир эди.

Аммо бу ишнинг ўзи кифоя қилмасди... Сергей Бородин Шарқни севарди. Бу муҳаббат анча илгари, унинг ёшлик йилларида, Афросиёбни қазиш даврида қилган биринчи сафарларида, Ўрта Осиё халқлари ҳаёти билан танишув онида туғилган эди.

Бу даврда Николай Тихонов, Владимир Луговской, Борис Лапин ва бошқа рус адиблари барча юзаки, экзотик жимжимадорликдан воз кечиб, Ўрта Осиё республикаларида рўй бераётган ажойиб ўзгаришлар ҳақида самимий пафос билан ёза бошлаган эдилар.

Сергей Бородиннинг ёзувчилик тақдирида Шарқ алоҳида ўрин тутади.

Қуйидаги қисқа ва аниқ сатрлар билан биринчи бор танишганимда қандайдир ноаниқ ҳаяжон ва ваҳима бутун вужудимни қамраб олганлигини аниқ эслайман:

«Самарқанд туни
қоп-қоронғу, илиқ.
Тунги боғнинг
япроқлари ҳам
зулмат оғушида.
Дарахтлар остидаги
қоронғулик қуюлиб
қолган қонга ўхшайди».

Бир куни Самарқандда ёзувчидан ана шу сатрларнинг дунёга келиши ҳақида сўрадим.

— Аввал жуда кўп сўзлар бор эди,— деди табассум билан Сергей Петрович.— Сўнгра фақатгина ана шу, аниқ сўзлар қолди...

Борис ПАРМУЗИН.

БИРИНЧИ МАРТА ЭЪЛОН ҚИЛИНМОҚДА

Бугун биз Константин Фединнинг бирорта ҳам асарлар тўпламига кирмаган бир хатини эълон қилмоқдамиз. Бу мактуб машҳур совет ёзувчиси ўз қаламкаш дўстларининг ижодига қанчалик эътибор билан қараганлигини, С. П. Бородин истеъдодини нақадар юксак қадрлаганлигини яна бир бор исбот этади.

«Қадрли Сергей Петрович!

Сизнинг дўстона мактубингизни олиб беҳад қувондим. Афсуски, доимий бандлигимиз ва иш тиғизлиги натижасида жуда кам учрашамиз. Кейинги сафар келганингизда тезда менга хабар қилинг...

Юборган нарсангиз учун раҳмат. Сизнинг сўнгги китобингизни катта диққат билан ўқиб чиқдим. Раҳмат. У мени ҳаяжонга солди. Албатта, бир кичик хатда ҳаммасини ёзиб бўлмайди. Бунинг зарурати ҳам йўқ. Энг муҳими шуки, Сиз ўзингизнинг бадиий йўналишингизга, ўз талантингизга содиқ бўлиб қолмоқдасиз. Сиз халқ ҳаётининг тарихий қатламларини очяпсиз, катта мавзулар қўриғини ўзлаштиряпсиз...»

6 декабрь, 1968 йил.

Ҳамкасблар фикри

Ўзбекистон мен учун ана шу уйдан (С. П. Бородин уйи) бошланди. Унга катта муҳаббат ҳам шу ерда туғилди. Мен, буни ҳеч қачон унутмайман.

Римма КАЗАКОВА,
С. Бородин номидаги мукофот лауреати.

* * *

Машҳур «Дмитрий Донской» романида XIV асрнинг иккинчи ярмидаги давр тасвири жонли ва ҳар томонлама берилган.

Халқ ҳаёти, қудратга тўлаётган Москва давлатининг шаклланиши, машҳур Куликово жанги—буларнинг ҳаммаси роман саҳифаларида санъаткор истеъдоди билан жонлантирилган.

Рус қуролининг шуҳрати ҳақидаги китоб Улуғ Ватан урушининг суронли йилларида босилиб чиқди, совет кишиларини ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта роль ўйнади.

Комил ЯШИН.

* * *

Совет ёзувчиларининг ёрқин талантлари мажмуасидаги энг ажойиб номларидан бири — санъаткор, гражданин, инсон Сергей Петрович Бородининг номидир.

Унинг уйидаги ҳар бир учрашув барчамиз учун катта бахт эди, бизни маънавий жиҳатдан бойитар ва илҳомлантирарди.

Виталий ОЗЕРОВ.

• *Баскетбол*

БАҲС ДАВОМ ЭТАДИ

Учинчи турнинг ҳал қилувчи икки куни олдидан омадсиз икки команда маълум бўлиб қолган эди. Тўғри, Таллиннинг «Калев» командасида ҳали 12-ўринни эгаллаш имкони бор эди. Бунинг учун эстониялик баскетболчилар қолган икки учрашувда ғалабага эришишлари лозим эди. Шунингдек, Куйбишевнинг «Строитель» командаси Москванинг «Олмос» командасига ютқазиши лозим эди. Аммо тасодиф юз бермади. «Строитель» 106:78 ҳисобида ғалабага эришди. Ана шундан кейин олий лигани тарк этадиган икки команда маълум бўлиб қолди.

«Калев» ва «Олмос» командалари омадсизлар қаторидан жой олишди. Лекин бу нарса Тошкентдаги Теннис саройида бўлаётган баҳсларнинг ниҳоятда қизиқарли бўлишига тўсқинлик қилмади. Гапнинг моҳияти шундаки 9—12-ўринлар учун курашаётган тўрт командага очколар ниҳоятда зарур эди. Шу боисдан ҳам учрашувлар муросасиз, қизиқарли бўлди.

«Статиба» — «Калев» учрашувида ҳам бу нарса яққол сезилиб турди. Эстониялик баскетболчилар ўзларига очко ниҳоятда зарур бўлмаганлиги учун майдонда эркин ҳаракат қилишди. Вильнюслик спортчилар уларни енгиш учун бор куч ва маҳоратларини ишга солишга мажбур бўлишди. «Статиба» 109:100 ҳисобида ғалабага эришди. Команданинг марказий ҳужумчиси Альгирдас Вайткус 45 очко тўплашга муваффақ бўлди.

Шанба куни Тошкентнинг «Университет» командаси ўз мухлисларини ранжитиб қўйди. Бунга унинг Киевнинг Армия спорт клубида 101:107 ҳисобида мағлубиятга учраганигина сабаб эмас. У майдонда яхши ўйин кўрсата олмади. Фақат учрашувнинг сўнгги дақиқаларида «Университет» жанговар ўйин кўрсатишга ҳаракат қилди, холос.

Украиналик армиячиларга учрашувни бой берилиши кутилмаган воқеа эмас. Бу команда жуда яхши комплектланган. Шунингдек, олий лигадаги тажрибаси ҳам кўп. Лекин буларнинг ҳаммаси «Университет» баскетболчиларининг суст ҳаракатларини оқлай олмади. Улар биринчи бўлимда рақиб команда ўйинчиларига 67 очко тўплаш имконини беришди. Бинобарин, ҳимояда яна қўпол хатоларга йўл қўйилди.

Ҳамшаҳарларимиз чемпионатнинг ҳал қилувчи босқичида киевлик армиячилар, шунингдек «Статиба» ва «Строитель» командалари билан яна олти учрашув ўтказишлари керак. Бу ана шу рақиблар билан бўлган учрашувлардан тўғри хулоса чиқариб олишни талаб қилади.

Армиячиларнинг майдон эгалари билан бўлган учрашуви меҳмонларни анча чарчатиб қўйди. Шу боисдан ҳам улар вильнюсликлар билан бўлган учрашувда яхши ўйин кўрсата олмадилар. Улар узоқ муддат ҳисобда олдинда борган бўлишларига қарамасдан сўнгги дақиқаларда ташаббусни «Статиба»га бериб қўйишди. Альферидас, Вайнаускас сўнгги дақиқада тўпни олиб, уни ҳалқага ташлашга муваффақ бўлди. Шундай қилиб «Статиба» 106:104 ҳисобида киевлик армиячиларни мағлубиятга учратди.

«Университет» сўнгги турда «Олмос» командасини 108:101 ҳисобида енгди. Григорий Авдеев москвалик Валентин Морозов билан турнинг энг мерган ҳужумчиси номини олиш учун баҳслашаётган эди. Шу боисдан ҳам у турли масофалардан ҳалқани нишонга олишга ҳаракат қилди. Ҳимоячиларга эса умуман ёрдам бермади. Шу боисдан ҳам тренерлар Авдеевнинг ўрнига бошқа ўйинчини майдонга чиқаришга мажбур бўлишди.

Аввалги ҳисоботлардан бирида биз группадаги коллективлар иккинчи группадаги командалардан анча кучли эканлигини айтган эдик. Тур якуни ҳам буни исботлади. «Статиба», «Университет» ва «Строитель» командалари беш мартадан ғалабага эришдилар. Киевлик армиячилар эса уч марта ғалабага эришди. «Калев» ва «Олмос» эса барча учрашувларда мағлубиятга учрадилар. Ҳозир «Статиба»да 18, «Университет»да 17, Армия спорт клуби ва «Строитель»да 16 тадан очко бор. Командалар ана шу очколар билан чемпионатнинг учинчи босқич мусобақаларини бошлашади.

С. ДАНИЛОВ.

ХОККЕЙ

Тошкентдаги биринчи учрашув

«Бинокор» командасининг мамлакат биринчилигининг биринчи лигасидаги иштирокини синчиклаб кузатиб бораётган ишқибозлар яхши билишадики, ҳозир бу командалар иккинчи давра учрашувларини бошлашди. Гапнинг моҳияти шундаки, турли сабабларга кўра «Юбилей» спорт саройи чемпионатнинг бошланишига тайёрланмаган эди. Шу боисдан ҳам тошкентликлар ўз учрашувларини Красноярск шаҳрида ўтказишга мажбур бўлишди. Энди улар учрашувларни ўз майдонларида ўтказадилар.

Бинокорчилар мухлисларини хушнуд этишди. Новосибирск шаҳрининг Армия спорт клуби командаси билан бўлган дастлабки учрашувда улар рақиб команда дарвозасига олти марта шайба киритдилар. Такрорий учрашув ҳам мезбонларнинг фойдасига ҳал бўлди. Фақат биринчи бўлимда тенг кураш борди—2:2. Кейин эса Боймуҳамедов ва Полушин ҳисобни оширишди. — 4:2.

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» ВА «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ»
СПОРТ АНКЕТАСИ

Йилнинг энг яхши спортчиси ким?

«Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталарининг спорт бўлимлари авторлар активининг ташаббусига биноан Ўзбекистоннинг шу йилги энг яхши спортчисини аниқлаш мақсадида анкета ўтказишга аҳд қилдилар. Йилнинг энг яхши спортчиси ким, республикамиз спорт байроғини муносиб кўтариб борган, Европа ва Жаҳон чемпионатларида, Бутуниттифоқ ва Халқаро турнирларда Ўзбекистон шуҳратини оширган ким?

Биз спорт журналистлари, физкультура ва спорт мутахассислари, барча газетхонларни конкурсга таклиф этамиз. Анкетамизни қирқиб олиб, унга ўзбекистонлик энг яхши ўн спортчининг исми ва фамилиясини ёзиб, редакцияга жўнатишингизни илтимос қиламиз. Энг кўп очко тўплаган спортчи йил охирида республиканинг энг яхши спортчиси деб эълон қилинади.

Бизнинг адресимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Ленин кўчаси 41, «Тошкент оқшоми» ва «Вечерний Ташкент» газеталари редакциясига.

Конвертнинг устига: «Ўзбекистоннинг шу йилги энг яхши спортчиси конкурсига» деб ёзиб қўйишни унутманг.

1. ________________
2. ________________
3. ________________
4. ________________
5. ________________
6. ________________
7. ________________
8. ________________
9. ________________
10. ________________

ҲУРМАТЛИ СПОРТ МУХЛИСЛАРИ, ХАТЛАРИНГИЗНИ КУТАМИЗ.

Редактор Ш. О. УБАЙДУЛЛАЕВ.

● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА ● РЕКЛАМА

МАРКАЗИЙ «ЮБИЛЕЙ» СПОРТ ЗАЛИДА

1—10 ЯНВАРЬ КУНЛАРИ

МАКТАБ ЎҚУВЧИЛАРИНИНГ ҚИШКИ КАНИКУЛ КУНЛАРИДА

ҚОРБОБО, ҚОРҚИЗ ВА БОШҚА ЭРТАК ҚАҲРАМОНЛАРИ ИШТИРОКИДА

«СЕҲРЛИ КЎЛ»

ЯНГИ ЙИЛ ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

ТОМОШАЛАР СОАТ 10, 12, 14.00да БОШЛАНАДИ.

ШАҲАР ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТЛАРИ, ИНТЕРНАТЛАР, МАКТАБГАЧА ТАРБИЯ МУАССАСАЛАРИ ВА БОЛАЛАР УЙЛАРИГА БИЛЕТЛАР ПУЛ ЎТКАЗИШ ЙЎЛИ БИЛАН СОТИЛАДИ.

Касса ҳар куни соат 10.00 дан 20.00 гача ишлайди.

КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.

46-03-12, 46-70-31, 55-62-27, 55-65-22 телефон номерлари бўйича справкалар олиш мумкин.

Ўзбекистон ССР Ҳунар-техника таълими давлат комитети

ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЗИҚ-ОВҚАТ САНОАТИ МИНИСТРЛИГИ БАЗАСИДАГИ

247-ЎРТА ҲУНАР-ТЕХНИКА БИЛИМ ЮРТИ

1982—83 ЎҚУВ ЙИЛИ УЧУН

ЎҚУВЧИЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИШНИ ДАВОМ ЭТТИРМОҚДА

БИЛИМ ЮРТИ ҚУЙИДАГИ КАСБЛАР БЎЙИЧА ЮҚОРИ МАЛАКАЛИ МУТАХАССИСЛАР ТАЙЁРЛАЙДИ: карамелчилар, шоколадчилар, конфетчилар, кондитерлар (қандолатчилар), нонвойлар— тандир нони ва булочка пиширувчилар, лаборант-химиклар, автоматика ва контроль-ўлчов асбоблари ремонти бўйича слесарь, саноат ускуналарини созловчи слесарь (нон ва пиво заводлари учун), холодильниклар ремонти бўйича созловчи-механиклар, қурилиш бўёқчилари.

Билим юртига 8-10 синф ҳажмида маълумотли 15 ва ундан катта ёшдаги йигит-қизлар қабул қилинадилар.

8-синф ҳажмида маълумот билан ўқишга қабул қилинганлар 3 йил ўқийдилар ва тўлиқ ўрта маълумот ҳамда касб тўғрисида диплом оладилар.

Ўқувчилар 3 маҳал овқат ва кийим-бош билан таъминланадилар.

10 синф ҳажмида маълумотлилар 1 йил ўқийдилар ва ойига 30 сўм стипендия оладилар. Ишлаб чиқариш практикасини ўташ даврида ишланган иш ҳақининг 33 процентини оладилар.

Билим юртини аъло баҳолар билан битирганлар ўрта ва олий ўқув юртларига ўқишга юбориладилар.

Билим юртини битирганлар танлаган мутахассисликлари бўйича Тошкент нон корхоналарида, кондитерлик-булочка комбинатида, «Ўртоқ» конфет фабрикасида ва Тошкент пиво корхоналарида ишлайдилар.

Билим юртига кириш учун қуйидаги ҳужжатлар керак: директор номига ёзилган ариза, характеристика, маълумоти тўғрисидаги гувоҳнома, медицина ва турар жойидан справкалар, 6 та фотосурат (3х4 см), туғилганлиги тўғрисидаги гувоҳнома ёки паспорт.

Бизнинг адрес: Тошкент шаҳри, Ленин районн, Истиқбол кўчаси 3-уй, (68, 133, 106, 15, 45, 127, 23, 81-автобуслар, 5-трамвайнинг «Қўйлиқ» бекатлари). Телефон: 90-36-69.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 15/XII да **Бой ила хизматчи** (14.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 15/XII да **Кулги ва шодлик кечаси** (15.00 ва 19.00).

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — РСФСР халқ артисти Иван Рубан раҳбарлигидаги ёввойи ҳайвонлар аттракциони гастроллари (19.30).

КИНО

15 ДЕКАБРЬ

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЎЗБЕКИСТОН —82» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ОЛИМПИАДА АЙИҒИ НЕГА ЙИҒЛАДИ?» — **Ғунча.**

«СССРДА СПОРТНИНГ МИЛЛИЙ ТУРЛАРИ» — **С. Раҳимов номли.**

«БОЛАЛИК УЙИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«Л. И. БРЕЖНЕВ ЎЗБЕКИСТОНДА» — **Қозоғистон.**

«БУНИ ҲАР КИМ БИЛИШИ ЗАРУР» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

«ДАВЛАТ АҲАМИЯТИГА МОЛИК ИШ» — **Искра.**

«ИРТИШ МЕРИДИАНИДА» — **Кўкча.**

«КОМСОМОЛ КАЛЕНДАРИ БЎЙИЧА» — **Тинчлик.**

«ИРКУТСК УЧРАШУВЛАРИ», «ШАРҚДА ШУНДАЙ САХИЙ ШАҲАР БОР» — **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЖАҲАННАМ» — **Санъат саройи** (19.45, телефон 44-21-74).

«ҚУРБОН» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ҚОЧОҚ ИЗИДАН» — **Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (17, 20.00, телефон 35-24-92).

«САДОҚАТГА СОТҚИНЛИК» — **Қозоғистон** (18, 20.00).

«МАХСУС ЭЪТИБОРДАГИ ЗОНА» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

16 ДЕКАБРЬ

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«ЎЗБЕКИСТОН—82» — **Ғ. Ғулом номли.**

«ОЛИМПИАДА АЙИҒИ НЕГА ЙИҒЛАДИ?» — **Ғунча.**

«СССРда СПОРТНИНГ МИЛЛИЙ ТУРЛАРИ»—**С. Раҳимов номли.**

«БОЛАЛИК УЙИ» — **Тошкент Советининг 50 йиллиги номли.**

«Л. И. БРЕЖНЕВ ЎЗБЕКИСТОНДА» — **Қозоғистон.**

«БУНИ ҲАР КИМ БИЛИШИ ЗАРУР» — **Ўзбекистон ССР 25 йиллиги.**

«ДАВЛАТ АҲАМИЯТИГА МОЛИК ИШ» — **Искра.**

«ИРТИШ МЕРИДИАНИДА» — **Кўкча.**

«КУНЕРМАГАЧА ТЕЗ ЮРАР ПОЕЗД» — **Поезд.**

«КОМСОМОЛ КАЛЕНДАРИ БЎЙИЧА» — **Тинчлик.**

«ИРКУТСК УЧРАШУВЛАРИ», «ШАРҚДА ШУНДАЙ САХИЙ ШАҲАР БОР»— **Восток.**

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«ЖАҲАННАМ» — **Санъат саройи** (11, 13.45, 16.30, 19.45, телефон 44-21-74).

«ҚУРБОН» — **Чайка** (жуфт соатларда, телефон 77-06-20).

«ҚОЧОҚ ИЗИДАН» —**Нукус** (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), **Қозоғистон** (11, 14, 17, 20.00 телефон 35-24-92).

«САДОҚАТГА СОТҚИНЛИК» — **Қозоғистон** (12, 15, 18, 20.00).

«МАХСУС ЭЪТИБОРДАГИ ЗОНА» — **Лисунов номли** (тоқ соатларда, телефон 96-34-02).

«КИНГ-КОНГ ГРИППИ» — **К. Ерматов номли** (11, 14, 17, 20.00; телефон 24-22-66).

«МОСКВА» РЕСТОРАНИДА

(Чорсу майдони, 1-уй)

15—22 ДЕКАБРЬ КУНЛАРИ

«Рус таомлари»

ҲАФТАЛИГИ ЎТКАЗИЛАДИ

РЕСТОРАННИНГ КИЧИК ЗАЛИ РУС СТИЛИДАГИ ИНТЕРЬЕРЛАР БИЛАН БЕЗАТИЛГАН. БУ ЕРДА ХЎРАНДАЛАРГА БОЙ АССОРТИМЕНТДА СОВУҚ ЗАКУСКАЛАР ВА ҚАДИМИЙ ҲАМДА ЗАМОНАВИЙ РУС ОШХОНАСИНИНГ ИССИҚ ТАОМЛАРИ ТАКЛИФ ҚИЛИНАДИ.

Чой ичиш учун стол ташкил этилади ва турли хил ширинликлар тавсия қилинади.

«МОСКВА» РЕСТОРАНИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

ЗАНГОРИ ЭКРАНДА

15 ДЕКАБРЬ — ЧОРШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

18.00 «Шахмат мактаби». Бошловчилар синфи. 18.30 «Қувноқ нотачалар». 18.45 «Беш йиллик. Одамлар ва ишлар». Уренгой-Ужгород газ қувури. Карпатлардаги мураккаб трасса. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Пачо бувисиникига боради». Мультфильм. 19.50 Пермь Давлат академик опера ва балет театри артистлари ҳамда Пермь хореография билим юрти ўқувчиларининг концерти. 20.25 Экранда — кинокомедия. «Қадимий водевиль». Бадиий фильм. 21.30 «Время». 22.05 «Буюк халқ ҳақиқати». «Бизнинг уй». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. 23.15 «Дунё воқеалари». 23.30 К. Сенс-Санс. «Фантазия».

Марказий телевидениенинг иккинчи программаси

18.30 Янгиликлар. 18.50 «Қишлоқ янгиликлари». 19.50 «Спорт ҳафталиги». 20.20 «Қайноқ цех». Ҳужжатли фильм премьераси. 20.30 «Тунингиз хайрли бўлсин, кичкинтойлар». 20.45 С. Рахманинов. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун 3-концерт. 21.30 «Время». 22.05 Кремлнинг Съездлар саройида Украина санъат усталарининг концерти. 23.25 Оғир атлетика бўйича СССР кубоги. «Измайлово» Спорт саройидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программалари

I

17.50 Кўрсатувлар программаси. 17.55 «Қуёш акси». Мультфильм. 18.05 «Бошқариш мактаби ва хўжаликни юритиш мактаби» (рус.). 18.45 «Адабий альманах». 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Баҳс». Телетомошабинларнинг саволларига жавоблар. 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига». «Даврамизга марҳабо!». Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Тошкент области (такрорий). 21.30 Москва. «Время». 22.05 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Даврамизга марҳабо!». Қорақалпоғистон АССР ва Ўзбекистон областлари бадиий ҳаваскорлик коллективларининг телевизион фестивали. Экранда — Тошкент области (давоми). 23.35 «Бугун оламда нима гап!». Халқаро аҳвол кундалиги.

16 ДЕКАБРЬ — ПАЙШАНБА

Марказий телевидениенинг «Восток» программаси

9.00 «Время». 9.40 «Горчичлар қаердасиз?». 10.25 Экранда — кинокомедия. «Қадимий водевиль». Бадиий фильм. 11.30 А. Скрябин. Фортепьяно ва оркестр ижроси учун концерт. 12.00 «Инсон ва робот». Илмий-оммабоп фильм. 12.45 Л. Липницкий ва А. Гур баянчилар дуэти чалади. Харьковдан олиб кўрсатилади. 13.30 Янгиликлар. 15.00 Янгиликлар. 15.20 ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАРИ: «Пахтанинг узун йўли». «Куз кунининг хроникаси». «Мўъжиза— бошланиши». 16.10 «Поэзия». Рафаэль Альберти.

17.00 Телевизион очерк. 17.45 «Духовой оркестр чалади». Телевизион кўрик-конкурс. Москва шаҳар автокорхоналарининг йиғма духовой оркестри ижро этади. 18.15 «Оддий мўъжизалар». 18.45 Миллионлар ленинча университети». «Тежамкорлик — ҳозирги босқичда хўжаликни юритиш методи сифатида». 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Биз БАМни қуряпмиз». 20.00 Қирғизистон ССР бадиий коллективларининг концерти. 20.25 «Чорраҳада». Телевизион бадиий фильм премьераси. 1-серия. 21.30 «Время». Спорт программаси: 22.00 «Известия» газетасининг соврини учун хоккей бўйича халқаро турнир. ГФР — СССР терма командалари. В. И. Ленин номли Марказий стадионнинг Спорт саройидан олиб кўрсатилади. Танаффус пайтида (22.20). — «Дунё воқеалари». 24.00 Стол теннисни бўйича Европа лигаси биринчилиги. СССР — Австрия терма командалари. «Дружба» универсал спорт залидан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевидениесининг программаси

18.00 Кўрсатувлар программаси. 18.05 «Малика Нота». Мультфильм. 18.20 «Шоирлар — болаларга». Ғайратий туғилган кунининг 80 йиллигига. 19.00 «Дебют». Телефильм. 19.30 «Ахборот» (рус.). 19.45 «Яхши умидлар майдони». Ҳужжатли фильм премьераси. («Ўзбектелефильм»). 20.00 «Дунё воқеалари». 20.30 «Ахборот». 20.50 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Деҳқонларимиз жасоратини шарафлаймиз». Кўрсатувда Ўзбекистон Компартияси Бухоро область комитетининг биринчи секретари А. Каримов иштирок этади. 21.30 Москва. «Время». 22.00 СССР ташкил топганлигининг 60 йиллигига. «Деҳқонларимиз жасоратини шарафлаймиз». Бухоро область қишлоқ хўжалиги илғорларига бағишланган кўрсатувнинг давоми. 23.15 Янгиликлар.

Тошкент политехника институти ректорати, партия ва жамоат ташкилотлари философия кафедрасининг катта ўқитувчиси

Насиба ҚОСИМХЎЖАЕВАнинг

вафот этганлигини чуқур қайғу билан билдириб, марҳумнинг оила аъзоларига таъзия изҳор этадилар.

Тошкент автомобиль транспорти ва йўллари институти ректорати, партия ва касаба союз ташкилотлари ҳамда физика кафедраси коллективи катта ўқитувчи М. Ғойибназаровга онаси

Саври ЗОКИРОВАнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қиладилар.

ТАШКИЛОТЛАР ВА МУАССАСАЛАРНИНГ РАҲБАРЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ

ЖАМОАТ БИНОЛАРИДА

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИНИ ЎРНАТИШДА ЁНҒИН ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ

МАЪЛУМ ҚИЛАДИ

Мактаблар, коммунал бинолар, маданият саройлари, театрлар, кинотеатрлар ва бошқа ташкилотларда янги йил арчаларини ўрнатишда ўт чиқишга қарши хавфсизлик чораларини таъминлайдиган масъулиятли кишилар ана шу муассасаларнинг раҳбарлари ҳисобланадилар.

Оммавий тадбирлар ўтказиладиган вақтда навбатчи ўқитувчилар, синф раҳбарлари ёки тарбиячилар болалар ёнида бўлишлари лозим. Ёнғин чиқишининг олдини олиш мақсадида ана шу шахслар ўт чиқиш хавфсизлигининг олдини олиш ва болаларни бинолардан эвакуация қилиш қоидалари тўғрисида олдиндан тушунтирилган бўлишлари керак. Янги йил арча байрамларини ўтказишга масъулиятли бўлган кишилар оммавий тадбирлар бошланмасдан олдин бинонинг ҳамма хоналарини кўриб чиқишлари, чиқиладиган эҳтиёт йўлларини кўриб чиққанларидан кейин ўт чиқишининг олдини олиш тадбирлари кўрилганлиги ва бино ўт ўчиришда ишлатиладиган дастлабки зарур воситалар билан таъминланганлигига тўла ишонч ҳосил қилгач, сўнг томоша бошланишига ижозат беришлари мумкин.

Янги йил арча байрамларида ўт чиқиш хавфсизлигига масъулиятли бўлган кишилар янги йил арчаларини ўрнатиш пайтида ўтказиладиган арча байрамининг куни ва соати тўғрисида Давлат ўт ўчириш назоратининг бўлинмасига хабар беришга мажбурдирлар. Давлат ўт ўчириш назоратининг рухсатисиз ёғочли биноларга, шунингдек, деворлари ёниб кетадиган биноларда арчаларни ўрнатиш ман этилади, шунингдек, 2-қаватлардан юқори жойларда арчаларни ўрнатиш, янги йил байрамларини ўтказишга йўл қўйилмайди.

Арча ўрнатиладиган биноларда ташқарига чиқиш учун камида иккита йўл ёки зинапоялар бўлиши керак. Арчаларни ўтиш ёки чиқиш йўллари атрофида ўрнатишга йўл қўйилмасин. У тагликка (қум солинган бочкага) мустаҳкам ўрнатилган бўлиши лозим. Арчанинг шохлари девор ва шипдан камида бир метр берида бўлиши керак.

Янги йил арчаларини ўтказиш учун фойдаланиладиган биноларда қатнашчиларнинг сони ҳар бир 0,75 квадрат метрга бир кишидан тўғри келиши керак. Биноларга белгиланган нормадан ортиқ одам қўйиш ман этилади.

Арчаларнинг иллюминацияларини безаш ишларини фақат тажрибали электр-монтёрларгина бажариши керак. Кўрсатилган қоида бўйича арчанинг иллюминацияси 24 вольтдан ошмаган паст кучланиш берувчи, пасайтирувчи трансформатор билан ишлатилиши керак.

Арчаларнинг иллюминацияси электр ўрнатиш қурилмаларини ўрнатиш қоидаларига риоя қилинган ҳолда мустаҳкам ва ишонарли монтаж қилинган бўлиши керак. 127—220 вольтли кучланишли ёритиш тармоғидан электр токи олиб ишлатилаётганда (кучсизлантирувчи трансформатор ёрдамисиз) 25 вольтдан ортиқ бўлмаган лампочкали гирляндлар ишлатилиши керак. Бундай ҳолда арчанинг безак лампочкаларини ёритадиган электр симлари мисли ва бардошли бўлиши лозим. Гирляндлар электр тармоғига штепсель қурилмаси ёрдамида уланган бўлсин.

Арчаларни ёритишда кичкинагина камчилик юз берганда (симларнинг қаттиқ қизиб кетиши, лампочкаларнинг липиллаши, учқун чиқиши ва бошқа ҳодисалар) иллюминация дарҳол ўчирилиши ва бузилганлик сабаблари аниқланиб бартараф этилмагунча улар ёқилмаслиги керак.

Алангадан ҳимоя моддалари шимдирилмаган пахтали, қоғозли, докали ва шунга ўхшаш тез алангаланувчи материаллардан костюмлар кийган болалар ва катталарни арча байрамларига қатнашишлари мутлақо ман этилади.

ПАХТА ВА БОШҚА ТЕЗ АЛАНГАЛАНУВЧИ МАТЕРИАЛЛАРГА ШИМДИРИЛАДИГАН АЛАНГАГА ҚАРШИ ПОРОШОКЛАРНИ ДАВЛАТ МУЛКИНИ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ ТОШКЕНТ ШАҲАР РАЙОН БЎЛИМЛАРИДАН ТЕКИНГА ОЛИШ МУМКИН.

АРЧАЛАРНИ БЕЗАТИШДА ҚУЙИДАГИЛАР ТАЪҚИҚЛАНАДИ:

безаш учун целлюлоидли ва бошқа тез алангаланувчи ўйинчоқлар ва безакларни ишлатиш;

арча таглигини ва арча шохларини алангадан ҳимоя қилувчи моддалар шимдирилмаган пахта ва ўйинчоқлар билан безаш;

арчаларга ёниб кетадиган бартоле тузи сепиш ва химиявий ҳамда бошқа моддалар қўшиб арчаларни ял-ял товлантириш, бенгал ўтларидан фойдаланиш тақиқланади.

ТОШКЕНТ ШАҲАР КЎНГИЛЛИ ЎТ ЎЧИРИШ ЖАМИЯТИ.
ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИ ИЖРОИЯ КОМИТЕТИ ИЧКИ ИШЛАР БОШҚАРМАСИНИНГ ЁНҒИНДАН САҚЛАШ БОШҚАРМАСИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ» («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») —орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета.

Р—02422.

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП. Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02. бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат — 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ —32-54-19; фан, мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат —32-56-81; ахборот — 33-28-95; спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-55-32; хатлар —32-29-70; эълонлар бўлими—33-81-42; нашриёт диспетчери —32-78-94; нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

Газета Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонасида офсет усулида босилган. Тошкент шаҳри.

В—2524 Индекс 64690.